

วารสาร

ISSN 8057-2038

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อักษรศาสตร์

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (ม.ย.-พ.ย. 2541)

ราคา 50 บาท

วัตถุประสงค์

—เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านมนุษย-
ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรม
—ผลงานวิชาการ การค้นคว้าวิจัย
ในคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร และบุคคลทั่วไป

เจ้าของและสำนักงาน

คณะอักษรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

จังหวัดนครปฐม 73000 โทรศัพท์ (034) 255-096, 255-097

โทรสาร (034) 255-794 Email: art-fac@su.ac.th

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะอักษรศาสตร์, นฤมิตร สอดสุข, พรเพ็ญ อ้นตระกูล,
มานพ ถาวรวัฒน์สกุล

บรรณาธิการ

บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์

กองบรรณาธิการ

โกวิท แก้วสุวรรณ, ดวงทิพย์ กลิ่นบุปผา, พิชัย ตรงคินานนท์,
สรารุท ตันณีกุล, สุวัฒน์ ทาสุนทร

ปก

พิชัย ตรงคินานนท์

รูปเล่มและดำเนินการผลิต

สำนักพิมพ์ต้นตำรับ 581 ซ.ลาดพร้าว 109 ถ.ลาดพร้าว คลองจั่น
บางกะปิ กทม. 10240 โทรศัพท์ 375-3582-3

กำหนดออกและสมัครสมาชิก

ปีการศึกษาละ 2 ฉบับ (ภาคการศึกษาละ 1 ฉบับ) สนใจสมัครเป็น
สมาชิกและสอบถามได้ที่นางสาวพันทิพา ศรีพื้นผล เลขานุการคณะ
อักษรศาสตร์

การส่งบทความ

โปรดส่งต้นฉบับ 1 ชุด พร้อมแผ่นดิสเก็ต ที่ผู้เขียนได้พิสูจน์อักษรแล้ว
จำหน่ายถึงบรรณาธิการ ณ ที่ทำการวารสาร

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท เคล็ดไทย จำกัด โทรศัพท์ 225-9536-40

สารบัญ

ฉบับสุนทรียศาสตร์

บทบรรณาธิการ	3
บทความประจำฉบับ	
ข้อสังเกตต่อทฤษฎีเชิงสร้างสรรค์ทางศิลปะ—บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์	5
ชา สวน และ เซ็น—พรเพ็ญ ยันตระกูล	15
สุนทรียศาสตร์ และ ‘ความเป็นจริง’ ในศิลปะสมัยใหม่: วาทกรรมระหว่างนักคิดยุโรปก่อนกลางศตวรรษที่ยี่สิบ —เอมอร นิรัญราช	38
เม็ดพรายทำนอง	
เทคนิคทางสุนทรียศาสตร์แบบหนึ่งของดนตรีไทย —พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์	67
ทัศนศิลป์: สุนทรียะแห่งภาษาภาพ—พิชัย ตรงคินานนท์	76
Deconstruction and the Interpretation of Poetry A Lecture on Paul de Man's Essay “Hypogram and Inscription”—Stefan Speck	91
คำฉันท์เรื่องนางจินตะหรา—สายวรุณ น้อยนิมิตร	103
บทความพิเศษ	
Signifying Units in an Isolating Language The Case of Thai—Laurent Hennequin	119

บทบรรณาธิการ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับนี้ออกในวาระที่ คณะอักษรศาสตร์มีอายุครบ 30 ปี ถ้าเปรียบให้จำนวนปีดังกล่าวเป็นวัยมนุษย์ ก็นับได้ว่ากำลังเข้าสู่วัยฉกรรจ์ อันน่าจะเป็นช่วงที่มีทั้งพลังกำลังและพลังทางสติปัญญาที่ได้ไต่ตรองมาพอสมควร โดยมีประสบการณ์ชีวิตมาในระดับสำคัญระดับหนึ่ง สิ่งที่แสดงให้เห็นพลังทางสติปัญญาก็อาจดูได้จากหลายทาง อันรวมถึงการแสดงออกในกิจกรรมทางปัญญาที่กล้าเปิดให้สังคมวิชาการตรวจสอบ ดังที่ได้ปรากฏเป็นเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ ซึ่งมาพร้อมกับการเปิดตัวต่อวงการวิชาการใหม่ด้วยการกลับไปวางจำหน่ายตามร้านหนังสืออีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับจำนวนพิมพ์ต่อฉบับที่เพิ่มจากเดิมอีกหนึ่งเท่าตัว

รูปลักษณะของวารสารเองจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับ

วารสารอักษรศาสตร์

งบประมาณ ระบบการวางจำหน่าย อีกทั้งยังเป็นการปรับให้เข้ามาตรฐานกับ
รูปลักษณ์ของวารสารทางวิชาการในต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงนี้จำเป็นต้อง
อาศัยความเข้าใจที่ไปผ่านการติดยึดรูปแบบอย่างคับแคบ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับ "สุนทรียศาสตร์" สุนทรียศาสตร์เป็นแขนงวิชา
ที่ครอบคลุมกว้าง รวมเอาทั้งปรัชญาศิลปะและศิลปวิจารณ์ ซึ่งมีประเภทที่
หลากหลายของศิลปะมาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังครอบคลุมไปถึงบทบาทของ
ศิลปะในฐานะสถาบันทางสังคมอีกด้วย บทความหลักส่วนใหญ่จึงมีความแตก
ต่างกันไปหลากหลาย อันเป็นลักษณะของความกว้างและหลากหลายในสาขา
นี้เอง

วารสารของปีการศึกษานี้ก็กลับมาออกเป็นปีละ 2 ฉบับ อันจะทำให้ทัน
กับการรองรับความก้าวหน้าในการเสนอบทความที่มีประเด็นทันสมัยสถานการณ์
วารสารฉบับต่อไปจะเป็นฉบับ "ทฤษฎีกับสังคม" บทความที่ไม่สอดคล้องกับ
เนื้อหาหลักของฉบับก็ยังคงมาให้ทางกองบรรณาธิการพิจารณาลงตีพิมพ์ได้
โดยจะปรากฏสถานะเป็นบทความพิเศษดังตัวอย่างจากฉบับนี้

กองบรรณาธิการขอขอบคุณ อ.จันทิมา สุระเชษฐพงษ์ อดีตคณบดี
คณะอักษรศาสตร์ ผู้ให้การสนับสนุนกองบรรณาธิการในการจัดทำวารสารมา
แต่ต้น ขอขอบคุณ อ.สาวิตรี ทองอุไร และ อ.กรรข อัครวิริยะนุภาพที่ให้
ความช่วยเหลือในการจัดการต้นฉบับส่วนที่ต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ Mac-
intosh ขอขอบคุณ ผศ.ดร.มณีนี พรหมสุทธิรักษ์ ที่ให้การสนับสนุนการทำ
วารสารอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการจัดการและการอนุมัติงบประมาณจนการจัด
ทำวารสารสามารถบรรลุได้ในบัดนี้